

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران
۲۰۱۲
اصلاحیه شماره ۲
۱۳۹۸

INSO
2012
Amd No. 2
2019

شیرخشک - ویژگی‌ها -
اصلاحیه شماره ۲

Milk powder- Specifications -
Amd. No. 2

ICS:67.100.10

استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۱۲ (اصلاحیه شماره ۲): سال ۱۳۹۸

سازمان ملی استاندارد ایران

تهران، ضلع جنوب غربی میدان ونک، خیابان ولیعصر، پلاک ۲۵۹۲

صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۱۳۹ تهران - ایران

تلفن: ۵-۸۸۸۷۹۴۶۱

دورنگار: ۸۸۸۸۷۰۸۰ و ۸۸۸۸۷۱۰۳

کرج - شهر صنعتی، میدان استاندارد

صندوق پستی: ۳۱۵۸۵-۱۶۳ کرج - ایران

تلفن: ۸-۳۱۰۶۰۳۱ (۰۲۶)

دورنگار: ۸۱۱۴۰۳۲۸ (۰۲۶)

رایانامه: standard@isiri.gov.ir

وبگاه: <http://www.isiri.gov.ir>

Iranian National Standardization Organization (INSO)

No.2592 Valiasr Ave., South western corner of Vanak Sq., Tehran, Iran

P. O. Box: 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: + 98 (21) 88879461-5

Fax: + 98 (21) 88887080, 88887103

Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box: 31585-163, Karaj, Iran

Tel: + 98 (26) 32806031-8

Fax: + 98 (26) 32808114

Email: standard@isiri.gov.ir

Website: <http://www.isiri.gov.ir>

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح، بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شود که بر اساس مقررات استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که در سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌شود به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف‌کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری کند. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استانداردهای کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری کند. هم‌چنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده‌کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سامانه‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست‌محیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز واسنجی (کالیبراسیون) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد این‌گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاها، واسنجی وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2- International Electrotechnical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legals)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«شیرخشک-ویژگی ها - اصلاحیه شماره ۲»

سمت و/یا محل اشتغال:

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - سازمان غذا و دارو

رئیس:

صبح ، سمیره
(کارشناسی ارشد صنایع غذایی)

دبیر:

پژوهشگاه استاندارد- پژوهشکده صنایع غذایی و کشاورزی

امینی فر، مهرناز
(دکتری علوم و صنایع غذایی)

اعضا: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

سازمان ملی استاندارد ایران - دفتر نظارت بر استاندارد صنایع غذایی، آرایشی، بهداشتی و حلال

بادامچی، فرهاد
(کارشناسی تغذیه)

انجمن تولیدکنندگان شیرخشک اطفال

تحویل زاده، هانی
(کارشناسی ارشد کنترل)

پژوهشگاه استاندارد- پژوهشکده صنایع غذایی و کشاورزی

جیلانچی، نگار
(کارشناسی ارشد صنایع غذایی)

شرکت صنایع شیر ایران-پگاه (سهامی عام)

دبیریان، شهریار
(دکتری تخصصی بهداشت مواد غذایی)

دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی تهران

سلطانی، مصطفی
(دکتری تخصصی صنایع غذایی)

وزارت جهاد کشاورزی- معاونت توسعه و بازرگانی و صنایع- دفتر صنایع تبدیلی و غذایی

نجفی، پروش
(کارشناسی ارشد صنایع غذایی)

ویراستار:

پژوهشگاه استاندارد - پژوهشکده صنایع غذایی و کشاورزی

تقوی ، مازیار
(دکتری دامپزشکی)

پیش‌گفتار

این اصلاحیه استاندارد، اصلاحیه شماره ۲ مربوط به استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۱۲: سال ۱۳۸۹ با عنوان «شیرخشک-ویژگی‌ها» است که بر اساس پیشنهادهای دریافتی و بنا به ضرورت توسط کمیسیون‌های مربوط تهیه و تدوین شده و در هزار و هفتصد و هفدهمین اجلاس کمیته ملی استاندارد خوراک و فرآورده های کشاورزی مورخ ۹۸/۲/۱۴ تصویب شد. اینک این اصلاحیه استاندارد، به استناد بند ۱ ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

استانداردهای ملی ایران براساس استاندارد ملی ایران شماره ۵ (استانداردهای ملی ایران - ساختار و شیوه نگارش) تدوین می‌شوند. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین همواره باید از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی ایران استفاده کرد.

منبع و مآخذی که برای تدوین این اصلاحیه استاندارد مورداستفاده قرار گرفته است، به شرح زیر است:

بررسی نتایج آزمون‌های انجام شده در سازمان ملی استاندارد و پژوهشگاه استاندارد، سال ۱۳۹۶

شیر خشک-ویژگی‌ها-اصلاحیه شماره ۲

هدف از تدوین این اصلاحیه، اعمال اصلاحات به شرح زیر در متن استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۱۲: ۱۳۸۹، با عنوان شیر خشک-ویژگی‌ها، می‌باشد.

در بند ۲ (فهرست مراجع الزامی)، زیربندهای ۲-۱۳، ۲-۲۰ و ۲-۲۳ به شرح زیر اصلاح شود:

۲-۱۳ استاندارد ملی ایران شماره ۲۴۵۰، بستنی-ویژگی‌ها و روش‌های آزمون

۲-۲۰ استاندارد ملی ایران شماره ۷۱۳۳، شیر و فراورده‌های آن-اندازه‌گیری آفلاتوکسین M1-به روش کروماتوگرافی مایع با کارایی بالا و خالص‌سازی با ستون ایمونوآفینیتی-روش آزمون

۲-۲۳ استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۸۰۷، اندازه‌گیری ملامین در شیرخشک به روش کروماتوگرافی مایع با کارایی بالا-روش آزمون

در بند ۲ (فهرست مراجع الزامی)، زیربندهای ۲-۱۴ و ۲-۲۱ حذف شود.

در بند ۲ (فهرست مراجع الزامی)، زیر بندهای ۲-۲۴ و ۲-۲۵ به شرح زیر اضافه شود:

۲-۲۴ استاندارد ملی ایران شماره ۲۲۵۶۰، کره و روغن کره-تعیین کلسترول و استرول‌های گیاهی-روش کروماتوگرافی گازی

۲-۲۵ استاندارد ملی ایران شماره ۹۱۸۹، شیر و فراورده‌های آن-روش‌های استخراج چربی‌ها و ترکیبات محلول در چربی

در بند ۵ (ویژگی‌ها)، تغییرات به شرح زیر انجام شود:

یادآوری به شرح زیر به زیر بند ۵-۱ افزوده شود:

یادآوری- فقط استفاده از چربی با منشا شیر گاو مجاز می‌باشد و استفاده از سایر چربی‌ها با منشا غیر از شیر گاو به هیچ عنوان مجاز نمی‌باشد.

در زیربند ۵-۵-۱ ویژگی های شیرخشک کامل و شیرخشک کم چرب، جدول ۱ به شرح زیر اصلاح شود:

جدول ۱- ویژگی های شیمیایی انواع شیرخشک کامل و شیرخشک کم چرب با درجه بندی های مختلف

ترکیب اسیدهای چرب		
درصد از کل اسیدهای چرب	نوع اسیدچرب	
۰/۰۵-۱	C20:0	اسید آراشیدیک
۳ درصد از کل استرول ها	بیشینه سایر استرول ها به غیر از کلسترول	

در زیربند ۵-۵-۲ ویژگی های شیمیایی شیرخشک بدون چربی، جدول های ۲ و ۳ به شرح زیر اصلاح شوند:

پانوش ۱ در جدول های ۲ و ۳ به شرح زیر اصلاح شود:

پانوش ۱- آزمون فسفاتاز به منظور تایید پاستوریزاسیون شیرخشک بوده و بی درنگ پس از تولید از سوی کارخانه توسط واحد تولیدی مربوط مورد ارزیابی قرار می گیرد.

در بند ۷ روش های آزمون، اصلاحات به شرح زیر انجام شود:

زیربند ۷-۱۰ موجود به شرح زیر اصلاح شود:

۷-۱۰ اندازه گیری میزان لاکتوز باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲۴۵۰، بستنی- ویژگی ها و روش های آزمون انجام شود.

زیربند ۷-۱۱ به شرح زیر اصلاح شود:

۷-۱۱ اندازه گیری میزان آفلاتوکسین M1 باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۷۱۳۳، شیر و فراورده های آن- اندازه گیری آفلاتوکسین M1- به روش کروماتوگرافی مایع با کارایی بالا و خالص سازی با ستون های ایمونوآفینیتی- روش آزمون، انجام شود.

زیربند جدید ۷-۱۲ به شرح زیر اضافه شود:

۷-۱۲ اندازه گیری میزان استرول های گیاهی باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۹۱۸۹، شیر و فراورده های آن- روشهای استخراج چربی ها و ترکیبات محلول در چربی و استاندارد ملی ایران شماره ۲۲۵۶۰، کره و روغن کره- تعیین کلسترول و استرول های گیاهی - روش کروماتوگرافی گازی انجام شود.

در بند ۸ اصلاحات به شرح زیر انجام شود:

زیر بند ۲-۸ حذف شود.

زیر بند ۴-۸ به شرح زیر اصلاح شود:

۴-۸ میزان ملامین در انواع شیرخشک باید بیشینه ۲/۵ میلی گرم در کیلوگرم باشد و روش آزمون آن باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۸۰۷، اندازه گیری ملامین در شیرخشک به روش کروماتوگرافی مایع با کارایی بالا-روش آزمون باشد.